

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

L. An Clerici iure possideant Decimas, possessiones, & temporalia?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

nuptias vniuersè vt malas : qualis Tattianus, Marcion, Manichæus. Mentiturque Calvinus 1. Timoth. 3. ordinandis poni conditionem, vt esse debeât *vnus vxoris viri*: cum nubere sit liberum cuiq; *Qui nubit, benè facit; qui non nubit, melius facit.*

II. Heb. 11. *Honorabile connubium in omnibus*: ergo & in Sacerdotibus.

RESPOND. Ergo etiam in sanguineis foret honorabile; quod improbat tamen Calvinus *Instit. libr. 4. c. 19. §. 37.* Quare, *in omnibus*, significat ex omni parte; Apud omnes in omnibus legitimè copulatis.

III. Apostoli, 1. *Corinth. 9.* circumduxerunt vxores: Philipp. vii. Rogo te *Germane compar*; id est, germana.

RESPOND. I. De Apostolorum vxoribus ante Apostolatam variant scriptores: Certum est, post vocationem eos, *Matth. 19.* reliquissè omnia, etiam vxores. Ita S. Hieronymus, &c. 1. *Corinth. 9.* loquitur de piis sceminis; quales & Christum secutæ sunt. Ita Patres. 2. Dein; melior Versio est, *Sororem mulierem.* 3. Et S. Clemens ait, *secutas*, quæ fuerant vxores; cessante iam re vxoria.

Et Paulus ad virum Germanum loquitur. Sic Patres.

IV. Solus Paphnutius Concilium Nicænū in huius, ne interdiceret vxores Clericis.

RESP. I. Is censuit permitti vsum earum, quas ante Ordinationem duxissent. 2. Et, Dissuasit pœnas grauiores decerni in incontinentes. 3. Et, ait S. Gregorius, *Socrates*, qui id scripsit, *multa mentitur.* 4. Et, Concilium Nicænum canone 3. prohibet, ne Sacerdotes, Diaconi, Episcopi, mulierem domi

habeant, nisi matrem, sororem aut amatam. 5. Et fatetur Lutherus libro de Conciliis parte. 1. Concilium noluisse sequi Paphnutium.

V. MELANCHTHON. Coniugium est de iure diuino & naturæ: *Genes. 1. Creascite, & multiplicamini*

RESP. Benedictio est, non præceptum Sique hoc; affirmatiuum est tunc, ille obligans, nunc, aliquos sic vocatos. Ita Tertullianus, Cyprianus, &c.

VI. 1. *Cor. 7.* *Propter fornicationem vnusquisque propriam vxorem habeat.* Quia diuinum continentia non est cuiusque.

RESP. I. Loquitur de incontinentibus: nam continentes dicit *melius facere.* 2. Et, *Quia non omnes capiunt Verbum hoc*; ideo non omnes fiunt Clerici, Deus autem, quibus dedit Velle continere, & Perficere, si velint. Ita S. Patres, Tertullianus, Nazianzenus, Chrysostomus, Hieronymus, &c. 3. Non igitur Celibatus scandala parit; sed abusus eisdem violati.

Q V Æ S T I O L.

An Clerici DECIMAS, Possessiones, & Temporalia iure possideant?

LUTHERANVS Erasmus in annotationibus ad Vetus Testamentum ait, Decimarum esse esse tyrannicam.

2. Fratricelli; debet sibi, Apostolice paupertate viuentibus; non Ecclesiasticis tantis, aut ditibus. 3. Wicleff; Decimas esse elemosynas meras, posse que negari propter peccata. 4. Canonitz; Est etiam quoad Quoram, iuris diuini; non Ecclesiastici.

AUTOR. I. Clerum alià populo Magistratui contribui; iuris naturæ est. Ita *Genes. 14.* Abraham Melchitedeco

pendit decimas, vt Sacerdoti & Regi. Iuris diuini est idem, in Veteri Testamēto sicut iubente Deo Levitis dari, *Leu. ult. Num. 18, Malach. 3.* Quæ præcepta quæ Moralia sunt, etiam Christianos obligāt; non quæ iudicialia: teste Clemente *lib. 2. Const. Apostolic. c. 29. 38 &c.* Quippe Christiana debet abundare iustitia, *Matth. 5. plusquam Pharisæorum.* Sic & S. Patres, & Concilia prisca. Estq; ratio: quia Laborāt pro bono publico: ideo decimę debita sunt, non vt eleemosynæ, etiã diuiculis. Ita S. Scriptura in *Antichristop. 2. q. 20.*

II. Date Decimas, quoad Quotam hanc, non est iuris diuini Christianis. Quia hoc nusquam extat. Et præceptum Veteris Testamenti non erat Morale: nec enim erat ante Moylen: Nam Abraham vltro dedit: *Iacob, Genes. 28.* vltro vouit. Nec est propriè Ceremoniale; quia non ad colendum Deum ordinatur; sed ad æquiritatem inter homines. Et, iudicialia sublata sunt.

Debentur tamen iure diuino quoad substantiam; etsi non quoad Quantitatem istam. Iura etiam Ecclesiastica quoad decimarum determinarunt, non vt Legis Veteris, sed exempli. Vnde tum Clericus potest renunciare suo debito decimali: Tum Ecclesia legem suam mutare: Tum Conuetudo contraria Legem abrogare. Ita *D. Tho. 22. q. 7. a. 2.* Idque quæ Ecclesiastica est Lex de quora: non, quæ naturalis quoad substantiam.

Q V Æ S T I O L I.

*Quo Iure sint EXEMTI Clerici,
RES, & cause Ecclesiastica
ab Sæculari potestate?*

V THERANI: 1. Vt Petrus Martyr in *Rom. 13.* negat Principes dare posse Clero priuilegium Exemptionis: quod sit contra ius diuinum, omnes politico subiiciens Mag. statui. 2. BRENTIUS in *prolegomenis.* Melancthon in *Locis cap. de Ma: gistr. Res & Causas Cleri politicis subiiciunt tribuna- libus.*

3. CALVINVS *Inst. l. 4. c. 11. §. 15.* In omnibus subiectos vult, exceptis causis merè Ecclesiasticis.

S VADENT istis. 1. Quia Constantinus edixit, *Si quis Episcoporum tumultuatus sit, mea executione coercetur:* Eiecitque Eusebium in exilium.

2. Martyr. Iure diuino *omnis anima sublimioribus Potestatis subiecta est, Rom. 13.* Ergo non potuerunt Reges Clerum eximere. 3. Marilius. *Matth. 17.* Christus soluit tributum, quæ debuit.

A V T O R. I. In causis Ecclesiasticis Clerici sunt exempti iure diuino. 1. Quia regimen Ecclesiasticum distinctū est à politico, & isto sublimi^o. patet supra *quæstione 2. 3. & 12.* 2. Christus Petro & Apostolis omnem potestatem suam commisit, vt Pastoribus in ones. Supra *q. 19. 20. 21.* 3. Apostoli, eorumque successores Ecclesiam diu rexerunt, cum nulli essent Principes Christiani: nec ad politicos causas retulerunt. 4. Sic Concilia fancierunt, Patres docuerunt, &c.

II. Clerici non sunt exempti ab legibus politicis, non contrariis iuri Canonico, aut officio Clericali: sed directiue subsunt. 1. Quia Clerici sunt ciues & partes politia. 2. Papæ permiserunt.

Non tamen Clerici possunt iudicari à sæcularib^o, etsi in legem civilem peccassent. Quia sic Papæ, Concilia, Imperatoresque decreuerunt. Absurdum est Pastorem ab oue iudicari.

III. Bona Ecclesiastica sunt à tributaris sæcularium exempta: idque iure, non simpliciter naturali, nec merè positiuè;